

УДК 37.013.43:[377.016:811.161.2]

**Діденко Наталія Миколаївна,
кандидат педагогічних наук, викладач циклової комісії з
видавничої справи, культури та української філології Університетського
коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна**

МУЗЕЙНА ПЕДАГОГІКА ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В КОЛЕДЖІ

Висвітлено проблему використання музейної педагогіки як ефективного засобу підвищення якості викладання української мови в коледжі. Проаналізовано організацію музейно-педагогічної діяльності у європейських країнах та США. Розкрито основні аспекти структурування позааудиторного заняття з використанням музейно-педагогічної технології. Акцентовано увагу на актуальності розроблення методики викладання української мови з використанням музейної педагогіки.

Звернення до музейної педагогіки, галузі педагогічних наук, предметом дослідження якої є культурно-освітня діяльність в умовах музейного середовища [3, с. 109 – 118], надає широкі можливості для розвитку навичок пошуково-дослідницької діяльності, критичного творчого мислення, самоосвіти, самовдосконалення, поглиблення знань з лінгвістики, формування мовної особистості студента коледжу.

Спираючись на дослідження вчених у галузі музейної педагогіки, зокрема О. Вишневського, Т. Дем'янюк, П. Кононенка, Н. Лисенко, Ю. Руденка, М. Стельмаховича, О. Столяренка, Є. Сявавко та ін., робимо висновок, що музейна педагогіка є новим перспективним напрямом в лінгводидактиці, так званим своєрідним міждисциплінарним контентом, котрий об'єднує та інтегрує суспільно-гуманітарні науки: історію, музеологію, мовознавство, культурологію, мистецтвознавство, філософію,

літературу, етику, психологію, естетику, комплекс природничих наук і навіть технічних.

Музей є унікальною можливістю долучення до культурного сучасного простору, впливає на емоційну сферу, спонукає до саморозвитку, здійснення пошуково-дослідницької діяльності, виховання культурних цінностей, розуміння колективної відповідальності за збереження культурно-мистецької спадщини, ідентичності [3, с. 62]. Означені функції музейного простору впливають на реалізацію одного з основних завдань позакласної роботи з української мови – виховання висококультурної, конкурентноспроможної особистості, патріота своєї країни.

Показовою для України може бути організація музейно-педагогічної діяльності у європейських країнах та США. Наприклад, у Франції функціонує музейний центр Містечко Вілет, виховна діяльність якого складається на основі шкільної програми. Формою проведення є так звані міські заняття (фр. Classes villette), які органічно продовжують шкільні програми і сприяють поглибленню знань учнів. У США – велика кількість програм для студентів, побудованих на проведенні музейних наукових досліджень з різних дисциплін. Музеї оснащені сучасними електронними засобами, 3D-технологіями, медіатеками тощо.

Сучасна музейна педагогіка в Україні розвивається в напрямі музейної комунікації і спрямована на вирішення проблем активізації творчих здібностей особистості, проте не можна заперечувати перевагу традиційних підходів у співпраці музею і школи, недостатньо враховані вікові особливості учнів, не вистачає методичних матеріалів [2].

Аналіз і синтез наукових студій дав змогу сформулювати визначення музейно-педагогічної технології як попередньо мотивованої спланованої спільної проектною діяльності усіх суб'єктів навчально-виховного процесу в музейному середовищі, що скерована на позитивний результат, піддається корекції, впливає на формування мовної особистості студента, духовних цінностей, використання набутого практичного досвіду у майбутній

професійній діяльності.

Особливо важливим, на нашу думку, в аспекті музейно-педагогічної технології є структурування позааудиторного заняття з української мови, що має на меті моделювання партнерської діяльності студентів, музейних педагогів, викладачів, вчителів. Зазначимо етапи заняття: настановно-мотиваційний, цільовизначення, цілереалізація й осмислення, рефлексивно-емоційний. Важливою умовою ефективного застосування музейно-педагогічних технологій у практиці навчання української мови у коледжі є вибір форм, методів і прийомів.

Музейно-педагогічна технологія передбачає взаємозв'язок традиційних методів навчання (розповідь, бесіда, спостереження над мовою, проблемний виклад матеріалу) зі спеціальними, що використовують у музейній експозиції (проблемно-пошуковий, дослідницький, інформаційний, асоціативний, проектний, „занурення в епоху”, рольове „перевтілення”) [1].

Музейна педагогіка на сучасному етапі пов'язана з використанням інноваційних комп'ютерних технологій, інформаційних, аудіовізуальних, електронних, мультимедійних тощо. Тому у створеному нами електронному дистанційному курсі «Українська мова 1 курс» ми пропонували окремо завдання з використанням елементів музейної педагогіки, а саме: практичні завдання на музейному матеріалі, музейну карту, онлайн-карту музеїв, словник-довідник музейної термінологічної лексики тощо.

Результати дослідження переконали в актуальності розроблення методики викладання української мови з використанням музейної педагогіки, яка суттєво може змінювати якість викладання, робити його привабливим, впливати на формування мовних предметних компетентностей, духовних цінностей студента, прилучати до світової і національної культурної спадщини, набуття практичного досвіду, розвитку і самовдосконалення особистості як студента, так і викладача.

Останні 5 років стрімко розвивається музейна справа. Багато зроблено науковцями нашого університету. Хочемо звернути увагу на необхідність

створення в Україні єдиного спеціалізованого науково-методичного центру з проблем музеєзнавства та музейної педагогіки.

Література:

1. Діденко Н. М. Методика позакласної роботи з української мови у процесі профільного навчання: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02: / Наталія Миколаївна Діденко. – К., 2016. – 299 с.

2. Дудар О. В. Елементи музейної педагогіки на уроках історії [Електронний ресурс] / О. В. Дудар. – Режим доступу : http://elibrary.kubg.edu.ua/7811/1/O_Dudar_IVSSH_6_IPPO.pdf

3. Караманов О. Роль музейної педагогіки у процесі соціалізації особистості / О. Караманов // Вісник Львів. ун-ту. Серія педагогічна. – Л., 2007. – Вип. 22. – С. 58 – 64.

4. Караманов О. В. Музейна педагогіка в навчально-виховному процесі загальноосвітньої школи / О. В. Караманов // Освіта та педагогічна наука. – 2012. – № 3 (152). – С. 5 – 12.